

SLOVENEK.

Političen list za slovenski národ.

Po pošti prejemán veljá: Za celo leto predplača 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za en mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemán veljá: Za celo leto 13 gl., za pol leta 6 gl. 50 kr., za četrt leta 3 gl. 30 kr., za en mesec 1 gl. 10 kr. V Ljubljani na dom pošiljan veljá 1 gl. 20 kr. več na leto. — Posamezne številke veljajo 7 kr.

Naročnino prejema opravništvo (administracija) in ekspedicija, Semeniške ulice št. 2.

Naznanila (inserati) se sprejemajo in veljá trispotna petit-vrsta: 8 kr., če se tiska enkrat: 12 kr., če se tiska dvakrat; 15 kr., če se tiska trikrat. Pri večkratnem tiskanju se cena primerno zmanjša.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma se ne sprejemajo.

Vredništvo je v Semeniški ulici h. št. 2.

Izhaja vsak dan, izvemši nedelje in praznike, ob 1/2 6. uri popoldne.

Štev. 69.

V Ljubljani, v ponedeljek 24. marca 1884.

Letnik XII.

Državni zbor.

Z Dunaja, 22. marca.

Budgetna obravnava.

(Dvanajsti dan, večerna seja.)

Da bi bil državni proračun prej rešen, pričele so se včeraj večerne seje. Posebne potrebe ravno ni, ker je včeraj vlada zbornici izročila predlog, da se ji dovoli pobiranje davkov po sedanji razmeri tudi še v mesecu aprilu. Ta predlog bil je v prvem branji včeraj izročen budgetnemu odseku, kteremu je zbornica po predlogu grofa Hohenwarta dovolila, da sme o njem ustmeno poročati.

Vendar se je včeraj zvečer že ob sedmih pričela seja, v kateri so bile na vrsti ljudske šole. Pri tej obravnavi se je zopet oglasilo mnogo govornikov. Prvi med njimi bil je južno-tirolski poslanec Lorenzoni, ki je grajal šolske knjige za italijanske šole in vladi priporočal, naj malo bolje gleda na sestavo teh knjig, ki prezirajo italijansko pesništvo in sprejemajo malovredne pesni. Tudi je tožil o slabi plači tamošnjih učiteljev in vlado prosil, naj zboljša njihove dohodke, ob enem pa je grajal podporo nemških ljudskih šol in povdarjal, da naj se otroci v drugem jeziku ne podučujejo, kakor v maternem jeziku.

Rusinski poslanec Kovalski se je pritoževal o prikrajšanji rusinskega naroda v ljudskih šolah, ki jih je pa minister zagovarjal.

Južno-tirolski poslanec grof Terlago priporočal je učenje nemškega jezika v južno-tirolskih deželah, ker je nemščina državni jezik, ki ga mora vlada sama sebi na korist podpirati v avstrijskih deželah. Grof Terlago je v liberalnem klubu, zato je moral zagovarjati nemški državni jezik, za kterega se pa ni tolikanj poganjal, dokler ni bil zavržen Wurmbbrandov predlog. V prejšnjih časih je bil tudi grof Terlago vnet za italijanski jezik, kakor sedaj njegov tovariš Lorenzoni, ki je v Coroninijevem klubu.

Obravnava bila je zatem sklenjena, in od ostalih govornikov volila sta se generalna govornika, na desnici g. Božidar Raič, na levi pa Hackelberg. Raič se je oziral na želje poslancev, ter je prav ob kratkem govoril. Povdarjal je potrebo, da naj se otroci podučujejo v maternem jeziku, potem pa zavračal one čenčace, ki slovenskemu jeziku očitajo, da je čisto nov jezik, ki ga prej niso poznali. Tako je trdil dr. Rechbauer pred 13 ali 14 leti. Toda že v neki knjigi iz leta 1540 se nahaja ime Slovenec, in v 12. stoletji pisal je neki nemški mnihi, da se slovenščina posebno pristuje kot božjeslužbeni jezik, ker jo večina ljudi govori, nemški jezik pa je ta mnihi zaznamoval za najbolj divji jezik. Ime slovenski je toraj veliko stareji ko 300 let. Konečno priporočal je Raič, čigar govor Vam pošljem po stenografičnem zapisniku, da naj vlada s pričetkom prihodnjega šolskega leta na Mariborski učiteljski pripravnici začne izvrševati resolucijo, ki jo je že pred par leti gledé slovenskega jezika sprejela državna zbornica. Gledé graškega vseučilišča povdarjal je govornik nasproti trditvi ministrov, da se tam obstoječe slovenske stolice, kterih so bile tri in ne samo dve, niso opustile zaradi pomanjkanja dijakov, ampak iz vse drugih vzrokov in sicer že l. 1851, ko se je konstitucionalna država spremenila v absolu-

tistično, ki je rodila leto 1859 in 1866. Ta prvotni govor bil je na desnici sprejet z živahnimi dobroklici, na levi so se mu pa porogljivo posmehovali, kakor je pri teh ljudeh že sploh v navadi, kadar nimajo nobenih dejanskih dokazov zoper kako nepovoljno reč.

Na levi govoril je štajarski poslanec Hackelberg, ki se posebno rad ponaša, da je bil svoje dni župan neke slovenske občine. Doma je tam neke pri Celju, kjer ima v Št. Pavelski občini svojo grajščini. Hackelberg je trdil, da slovensko ljudstvo za slovenščino ne mara, da želi nemškega poduka, in da so prošnje slovenskih občin za slovenski učni jezik naročene. Prav dobro ga je Vošnjak z dejanskim popravkom zavrnil, da ni res, da bi bile te prošnje naročene, in da je ljudstvo najbolje pokazalo, koliko za Hackelberga mara, ker ga ni hotelo več za žugana voliti. Stroški za šole so bili zatem potrjeni v znesku 1,910.306 gold., za vstanove se je dovolilo 135.232 gold., za upravo učiliških zakladov pa 73.660 gold. Vsa potrebščina za ministerstvo uka in bogočastja znaša 19,297.720 gold.

Gospod predsednik hotel je še sinoči pričeti obravnavo o denarnem ministerstvu, pa dr. Sturm predlagal je konec seje, ker je bila ura že čez četrt na enajst, in je zborovanje trajalo dopoldne od desetih do treh popoldne, in od sedmih pa skoraj do polu enajstih zvečer. Sturmov predlog, za kterega so glasovali tudi mnogi poslanci na desnici, je bil sprejet, in seja potem sklenjena.

(Trinajsti dan, podnevna seja.)

Današnja seja pričela se je z govorom gorenje-avstrijskega poslanca Wickhoffa, ki je popisoval žalostne razmere zemljiščno-odveznega zaklada svoje dežele, ki bode morala pri državi iskati podpore. Neka deputacija bila je zaradi tega že pri cesarju, in dežela se je obrnila tudi že do denarnega ministra, ki ji pa še odgovora ni dal, dasi Gorenja Avstrija ne zahteva nobenega darila, kakor dežela gališka.

Dunajski poslanec Stourzh, o kterem pravijo, da je slovenskega kolena in se piše prav za prav Štorič, je grajal pobiranje davkov, in v ta namen našteval raznotere dogodke.

Pri stroških za davkarske eksekucije (ali iztirjevanje davkov) govoril je štajarski poslanec Heilsberg, ki je vladi priporočal, naj davke pobira ob časih, ko morejo ljudje plačevati. Tudi je omenjal, kako krivično je, da morajo gostilničarji in krčmarji vžitninski davek plačevati od vina in mesa, ki ga potrebujejo, za svojo družino in za svoje delavce.

G. minister je odgovoril, da se hoče na razodete želje po mogočnosti ozirati, in da je gledé iztirjevanja davkov denarnim vradom že zaukazal, z ljudmi milostljivo ravnati.

Za njim je govoril g. Obreza in omenjal, da se je davkoplačevanje na Kranjskem zboljšalo, odkar se je vravnal zemljiščni davek, da ni več toliko zastankov in toliko eksekutivnih dražb, kakor jih je bilo, in da je g. Klun lani prav imel, ko je to trdil. Dr. Menger je lani sicer ugovarjal, da Kranjska plačuje več eksekutivnih stroškov, kakor Česka, Moravska, Šlezija, Tirolska in Predarelska skupaj, toda dr. Menger ni povedal, da v teh deželah davkov ne iztirjujejo davkarje, ampak občine, in da v državnem proračunu ne stojé zneski, ki spadajo na dotične dežele. G. Obreza je omenjal, kako eksekutivni

stroški posebno hudo bolé manjše posestnike, in da je vzrok tej prikazni zlasti v tem iskati, ker se davki iztirjavajo ob času, ko ljudem primanjkuje denarjev. Spominja tudi na dotično obravnavo kranjskega deželne zboru, na dotična poročila deželne vlade kranjske, ter konečno nasvetuje resolucijo, da naj se zemljiščni in hišni davek na Kranjskem pobira v treh enakih obrokih, namreč 15. februarija, 15. avgusta in 15. novembra, obrok meseca maja pa naj se opusti.

Vladni zastopnik je omenjal, da je vlada tudi Kranjskim davkarjem priporočila milostljivo ravnanje z ljudmi, in da je vsled tega manj zastankov, za 13.000 gld. manj eksekutivnih stroškov, manj eksekutivnih prodaj in manj sekvestrov. Gledé nasvetovanih obrokov za pobiranje davkov pravi vladni zastopnik, da se bodo nanje ozirali, ko se bode sploh obravnavalo o vredbi državnega gospodarstva.

Dr. Menger je skušal zavrnuti g. Obreza, in je ponavljal lažnjivo trditev, kakor da bi bil g. Klun lani govoril o posebno radostnem ali navdušenem plačevanju davkov, pa ta laž bila je tudi vse, kar je v svoje opravičenje kvasil. G. Klun je že lani zavrnil Mengerja, da tega on nikdar ni govoril, in da so mu to le podtaknili Mengerjevi tovariši, ter je hotel to tudi danes poroviti, pa g. predsednik mu ni dal besede, ker je bilo glasovanje že dovršeno. Vsak poštenjak pa se mora z gnjusom obrniti od ljudi, ki očitno in očitno zavrjnene laži ponavljajo, samo da bi se njim prav dalo.

Za tem sta Löblich in Studel govorila o vžitninskem davku in vladi priporočala, naj odpravi šrange med dunajskim mestom in predmestji, poslanec Proskovec pa je govoril o povrnitvi vžitninskega davka, potem pa so bile raznotere potrebščine sprejete in sicer: za denarno upravo 16,774.846 gl., za splošno blagajniško upravo 2,407.398 gld., za neposredne davke 486.200 gld., za carino 27,956.500 gld., za vžitninski davek 12,647.920 gld.

Dr. Tonkli poročal je potem o potrebščinah za sol. Dr. Roser priporočal je vladi, naj ceno soli zniža, da jo bo mogoče rabiti tudi za živino. Grof Salm je povdarjal, da bi vlada sol lahko za polovico ceneje dajala, kakor sedaj; prodala bi jo potem gotovo še enkrat toliko in ne bi imela zgube, ampak ravno toliko dohodkov. Potrebščina za sol bila je potrjena v znesku 3,063.200 gold. Dohodkov pa je od soli 19,972.500 gold., tedaj ostaja državi čistega dobička čez 16 milijonov gold. Dalje so bili potrjeni tudi stroški za tabak v znesku 25,792.000 gold., dohodkov pa ima država pri tabaku 70 milijonov gold., toraj ji ostaja čistega dobička čez 44 milijonov gold.

Predsednik je ob 3/4. uri sklenil sejo, in prihodnjo sejo napovedal za zvečer ob sedmih. Dr. Sturm pa je predlagal, naj bi bila prihodnja seja v ponedeljek ali pa jutri (v nedeljo) ob desetih dopoldne, ker ni več take sile za dovršitev budgetne obravnave, odkar je vlada izročila zbornici predlog za pobiranje davkov v mesecu aprilu. Pa pri glasovanju ostal je predlog Sturmov v manjšini, in ostalo pri nasvetu predsednikovem.

(Trinajsti dan, večerna seja.)

Ob sedmih zvečer pričela se je druga seja, pri kateri je Stourzh govoril o časnikarskem in kolegialnem koleku, ter izrekel željo, da se bodo ti koleki že skoraj odpravili.

Dr. Roser govoril je že v dvajseto zoper malo loterijo in priporočal resolucijo, v kateri se vladi naroča, naj odpravi malo loterijo. Potrebščine so bile potem potrjene, in sicer: za koleke 370.000 gold., za takse in pristojbine 623.000 gold., za loterijo 12.460.000 gold., za šrange 77.518 gold., za punciranje 26.000 gold. in za posebne stroške od žganih pijač 14.700 gold. Dohodkov donša kolek 17.400.000 gold., takse 33.000.000 gold., loterija pa 20.224.000 gold., tedaj ostaja državi od loterije čez 7 milijonov gold. čistega dobička.

Pri državni tiskarni očital je Wiesenburg, da ta tiskarna sprejema tudi privatne tiskovine. Krepko mu je ugovarjal načelnik tiskarne, dvorni svetnik Beck. Pri kovanji denarjev priporočal je Tavše, naj se vravna kufreni in srebrni drobiž. Vsa potrebščina za denarno ministerstvo znaša 104.288.001 gold.

Pri kupčijskem ministerstvu oglašil se je dr. Herbst ter govoril o preostroj kupčijskih in obrtnijskih zbornic, ki napravljajo veliko hujskanja in hrupa; pa dobro ga je zavrnil poročevalec Klaič, da naj se kupčijskim zbornicam vzemó politične pravice, potem ne bo nobenega hrupa in vilili se bodo v te zastope samo strokovnjaki. Proskovec je vlado vprašal, zakaj ni odgovorila na interpelacijo o napravi kupčijskih bregov v Brezcu, o kanalu med Donavo in Odro, in obrača li pozornost svojo na kupčijo Nemčije z Bosno?

Löblich se je hudoval nad ministrom, da je dovolil neki družbi železnico po Dunajskem mestu, kar bi brez privolitve mestnega odbora ne bil smel storiti, ter nasvetuje resolucijo, v kateri se vladi naroča, zbornici prej ko mogoče, gotovo pa že preden se dela mestna železnica, predložiti postavo o dovoljevanji mestnih železnic. Ura je bila že poluenajstih zvečer, ko je g. predsednik sklenil sejo, in prihodnjo sejo napovedal na ponedeljek dopoldne ob desetih.

Govor poslanca dr. Viteziča v državnem zboru 14. marca o žalostnem položaju isterskem.

(Dalje.)

Krška občina bila je cerkvenemu oskrbništvu v Beli na otoku Krk dolžna neko svoto za stavbo cerkve. Cerkevno opravništvo spisalo je pobotnico v hrvaščini. Občina se je pa branila izplačati svoto, ker je bila pobotnica pisana v jeziku, kterega ondi narod govori, kteri ne zna družega nego hrvaščino.

Politične oblastnije po čisto hrvaških okrajih nemški pišejo, svoje odloke občinam nemške pošiljajo, kakor če bi mi Bog zna kje zunaj v „rajhu“ bili. Kje je tukaj enakopravnost našega jezika? Ali naj mar isterski Slovani tri jezike znamo, da polajšamo poslovanje drugim?

Zvoneški kaplan prosil je Vološkega okrajnega glavarja, naj bi vendar z njim občeval v maternem jeziku, ker družega ne govori. Na to je dobil dva dekreta: prvega od 18. oktobra 1881, družega pa od 16. februarja 1883, ktera si usojam zaradi njihove izvirnosti tukaj prijaviti:

V prvem dekretu je (bere):

„Na Vašo prošnjo, da bi se z Vami le v hrvaščini občevalo, se ne more ozir jemati, ker morate Vi, po Vaših študijah Vas soditi, tudi nemščine zmožni biti, kar je v Avstriji občevalni jezik med deželnimi uradi, h kterim se župnijski uradi kakor pooblašteni stanovni uradi (za matrično vodstvo) tudi prištevajo.“

C. kr. okrajno glavarstvo v Voloski dne 18. okt. 1881.“

Povod drugemu odloku, ki je iz najnovejše dobe, bila je okrožnica ravno tistega okrajnega glavarja na Zvoneškega kaplana v nemškem jeziku. Kaplan vrnil je okrožnico s prošnjo, naj se ji vendar pridá prestava v hrvaškem jeziku, ker on nemščine čisto nič zmožen ni, in se tudi v celej župniji nihče ne nahaja, ki bi mu jo prestaviti zamogel. Nato dobil je sledeči odlok (bere):

„Visokočastitemu kuratnemu uradu v Zvoneči z opazko, da duhovni uradi v oziru popisovanja matrik poslušajo, kakor od države pooblašteni državni uradi in se vsled tega smatrajo za pooblašcene organe političnega državnega opravništva. (Čujte! na desni.) Jezik, kojega se pa politična oblast v svojem notranjem prometu poslužuje, je pa izključljivo nemški.“

Nimam toraj vzroka pisati Vam v hrvaščini.

C. kr. okrajno glavarstvo Voloska 16. febr. 1883.

Jettmar s. r.“

Iz teh dveh odlokov, gospôda moja, je razvidno, da je gosp. okrajni glavar Vološki že zdavnej svoje-glavno proglasil nemščino za uradni jezik, ne da bi se bil oziral na postavne določila, in sicer v tolikošnem pomenu, da jo je hotel celó na vodstvo matrik podaljšati. Čisto naravna posledica take določbe bila bi, da se morajo tudi matrike v celej tostranski polovici nemško izdelovati. Kaka slast bi bila to za gospôda grofa Wurmbanda in tovariše! (Živahna veselost!) Gospôdja bi pač lahko dali gosp. vodji okrajnega glavarstva spričevalo, da se je dobro obnašal; če bode pa gosp. prvi minister z njim ravno tako zadovoljen, naj pa on sam presodi.

Deset let je, odkar sem stavil tukaj interpelacijo gledé rabe slovanščine v uradu in pri sodniji. 15. febr. 1875 odgovoril mi je bivši minister Lasser na njo. Ne bom bral dotičnih dveh pisanj, nekaj opazek pa si vendar le usojam tukaj-le napraviti.

Res je sicer, da so dobile davkarije in sodnije določbe, da naj se v zunanjem prometu sè stranikami poslužujejo tudi slovanščine, žalibog da je pa tudi le prerresnično, da se davkarije, kakor tudi sodnije dotičnega odloka niso skoraj nikoli ali le silno redko kdaj posluževale.

V odgovoru na mojo interpelacijo se je povdarjalo, da pri političnih, sodnijskih in finančnih oblastnijah gledé rabe slovanščine ni nobenih zaprek. No, to je po vsem neresnično, kajti povsod se nahajajo in skoraj vsak dan.

Ravno tako neresnična je ona druga trditev, da se pri nameščevanju služeb pri pravosodnih, političnih in finančnih oblastnijah skoraj vedno ozir jemlje na mešane jezikovne razmere isterske. Da to ni res, dokazuje nam jako očitno to, da so pri večjem delu političnih oblastnij, ali vsaj pri nekterih ljudje, ki ne znajo zadosti slovanščine in se je v pismu ne poslužujejo. Mnogo pa je slučajev, da pri sodnijah tudi le ena uradna osoba ni slovanščine zmožna.

Saj se vendar ravno sedaj pri natečajih za poštne službe znanje slovanškega jezika za Primorje že več ne tirja. Ni še davno tega, ko je v enakem položaju moj prijatelj Nabergoj gospôda trgovinskega ministra opozoril, kar moja trditev jasno osvedočuje, da se le laščina zahteva, za slovanščino se nihče ne zmeni, kakor če bi po Istri ne bilo čisto nič Slovanov. Tudi recepti in druge poštne tiskovine izdajajo se le v laščini, ali pa v laščini in nemščini, nikjer pa ne v hrvaščini, ali vsaj v hrvaščini in nemščini, tudi v onih krajih ne, kjer sami Hrvatje živé. V Istri govori se deloma slovenski, deloma hrvaški. Popolnoma neresnična je pa trditev, da tisti, kteri znajo ta jezika — ktera navadno le narečja zovejo — slovenskega ali hrvaškega jezika ne razumejo.

(Dalje prih.)

Evropa in robstvo.

(Konec.)

Glavni semnji za robe so bili do nedavnega časa Bonny in Calabar na gvinejskem obrežji in pokrajine ob obrežji Mozambique. Tukaj so zamenjavali zamorce za duhan, rum, žganje, puške, smodnik, svinec, igrače itd. Ko so dohajale kupčijske ladije, nagnali so po več sto teh nesrečnežev v ozke, zaduhle prostore, dajali jim slabo hrano in le enkrat na dan malo vode. Ni čuda, da jih je vsled slabega zraka, lakote in žeje v neznosni vročini navadno na vsaki ladiji pomrla tretjina, večkrat celó polovica. Tudi od same žalosti ubogi zamorci niso mogli hrane uživati. Iznašli so dalje neke vrste samomor, kteremu Evropejci dolgo niso mogli priti na sled. Včasi se je pa tudi kupeem slaba godila, kedar so namreč zamorci verige potrgali. — Če toraj pomislimo, da se je v zadnjih tristo letih izvozilo v Ameriko nad 30 milijonov robov, da jih je dalje med potjo najmanj tretjina pomrlo in da so jih slednjič tudi pri lovu mnogo pobili, sprevidimo, koliko je zgubila Afrika svojih prebivalcev.

V Ameriki so jih prodajali po 5—600 tolarjev. Glavni trgi so bili Barbadoes, Havannah in Bahia v Braziliji.

Najprvo se je cerkev zoperstavila tej surovosti: papež Pavel III. 29. maja 1537, Urban VIII. 22. aprila 1639, za njima Benedikt XIV. 20. dec. 1741. Slednjič so tudi posvetne oblasti sprevidele svojo krivico. Posebno so se začeli za robe poganjati angleški „kvekarji“ (bevkavci). 1718 je prvi objavil svoj spis proti robstvu kvekar Vil. Buring. Njega

so posnemali drugi somišljeniki, kot: Vil. Penn, Pitt, Fox, Wilberforce, Grenville, Buxton itd. L. 1780 se je najprvo prepovedala kupčija z robi v Pensilvaniji, malo pozneje v državi Delaware. Prva milejša postava za robe je bila potrjena l. 1784. Po tej postavi je bila najvišja kazen za robe 30 palic, in kdor bi umoril roba, zapadel bi smrti. Prepovedano je bilo strogo, dovažati novih robov, in s prejšnjimi robi so morali gospodarji milejše ravnati.

Te postave so se držale posebno severne države amerikanske, južne države pa: Virginija, Maryland, Georgija, južna Carolina, Louisiana, Missouri, Ohio so še vedno kupovale zamorske robe. Prvo oproščenje robov je sklenil francoski „nationalconvent“ 4. februarja 1794, ter oprostil vse robe na francoskih naselbinah. Toda ta sklep je ostal le bolj na papirji. Napoleon I. je zopet dovolil kupčijo z robi, izvzemši St. Domingo.

10. junija 1806 vstane Fox v angleški zbornici, ter pravi med drugim: „Potratil bi bil štiri-deset let svojega političnega življenja, mnogo časa bojov in truda, zmag in lepih spominov, obžaloval bi sam sebe kot človeka in državnika, ko bi se mi danes ne posrečilo, dobiti pravdo človeštva, pravdo naših zatiranih bratov.“ Wilberforce, Windham in Francis so ga krepko podpirali, in Fox je zmagal. 6. februarja 1807 je bila sprejeta postava „abolition act of slavery“, ter stopila v veljavo 1. januarja 1808.

Prvi korak jo bil storjen. Pa Angleška se ni zadovoljila samo s tem, da je samo robstvo prepovedala, ampak je skušala tudi druge države pridobiti. Večina držav je sprejela pogodbo, da preneha kupčija z robi. In v Dunajski pogodbi 8. februarja 1815 se tudi glasi: „Rohstvo naj bode znamenje sramote in hudobije, sramota za evropske šege, ktere obsoja občna obsodba.“ Toda vse države se niso držale pogodeb, posebno Brazilija, Francija in Portugalska so še dalje podpirale kupčijo z zamorci.

Na to predloži Angleška vsem morskim državam, da sprejmó medsebojno preiskovalno pravo. Ali tega so se branile posebno manjše evropske države, in Angležem se je posrečilo le malo roparskih ladij vjeti. L. 1823 je v angleški zbornici Forvel Buxton zopet sprožil vprašanje o emancipaciji robov. Na njegov predlog se je stanje robom mnogo zboljšalo gledé odgoje, pričanja pri sodiščih, gledé zakona in sploh občé človeških pravic. Toda te preuredbe dale so povod mnogim vstajam robov v Ameriki. Njihovi prijatelji se niso dali ostrašiti. L. 1833 nabrali so do 5000 prošenj za oproščenje robov z več ko poldrugí milijon podpisov, ter jih predložili angleški zbornici. Na to predloži 14. maja 1833 lord Stanley, angleški državni tajnik za naselbine, obema zbornicama postavo o oproščenju robov.

Postava je bila 25. avgusta 1833 potrjena in malo dni pozneje je stopila v veljavo. Gospodarjem sužnjem se je izplačalo 20 milijonov funtov šterlingov. Robi so morali prestati le še nekaj novicijast prostosti, ki je trajal 4—6 let. 1. avgusta 1838 so bili oproščeni zadnji robi na angleških naselbinah. O posledicah oproščenja robov se je izjavil tedanji tajnik za naselbine, lord Glenelg tako-le: „Kdor je premišljeval naravo človeško in zgodovino robstva, mogel je pričakovati, da bode taka preuredba imela mnogo slabih nasledkov. Srečen sem, ker moram reči, da je družbino stanje napredovalo, kar pomnožuje srečo človeštva in nima primere v zgodovini itd.“

Vendar vse postave niso zatrlé robstva, da od l. 1838 godilo se je robom celó slabeje. Brezvestni naselniki kupovali so zamorce še vedno skrivaj, ker vlada ni gledala na strogo spolnovanje postave. Zopet so poprijeli besedo v zbornici zagovorniki robov, dohajale so prošnje, ena med njimi s 600.000 podpisov gospô. Toda lord John Russel in sir Robert Peel zagovarjala sta državne koristi, ter tako zabranila novo zboljšanje stanja nesrečnih trpinov. Ali moralno so le zmagali prijatelji človeških pravic. Že imenovanega leta 1838 je bilo oproščenih 639.000 robov, od teh samo na Jamajki 322.000. Žal, da k temu niste pripomogli le vera in humaniteta, ampak tudi škodoželjna politika.

Tudi Meksiko in druge južno-amerikanske države so s časom robstvo opustile. Najdalje se je ohranilo v južnih deželah zedinjenih držav; in znano je, da se je l. 1861 ravno zaradi robstva vnela huda vojska med severnimi in južnimi državami. Slednjič se je odločila osoda za robstvo v petdnevni bitki

pri Petersburgu (od 29. marca do 2. aprila 1865). Južne države so bile premagane, robstvo odpravljeno, in zamoreci uživajo od tistega časa enako pravico, kakor prejšnji njih gospodarji.

Pred nekaj tedni pa je bilo brati, da je Gordon v imenu liberalne vlade angleške zopet dovolil robstvo v Sudanu. Kar so toraj plemeniti možje kot: Penn, Pitt, Wilberforce, Fox, Castlegreagh in drugi priborili, to hoče darovati liberalni Gladstone nepokornim Sudancem, da jih pomiri. Zlatih besed „suum cuique“ rimskega prava noče poznati angleško ministerstvo. Govori se mnogo o reakciji — je li to kaj drugega? Evropa pa — molči k temu.

H-t-b-r.

Politični pregled.

V Ljubljani, 24. marca.

Notranje dežele.

„Politik“ prinaša iz *dolenjega Štajarja* ojster dopis, kateri je le v Pragi iziti zamogel, kjer po besedah gospoda kolege pod črto, niso tamkaj od lokalnih razmer toliko odvisni, kakor pa na Slovenskem. V tistem dopisu se bere, da misli Celjski opat gosp. Wretschko za dekanat v Laškem trgu pripočeti nekega še jako mladega svojega somišljenika, ki bo tudi cesarskemu namestniku baronu Kubecku v Gradeu všeč.

Kako daleč sega jek iz Inomosta? — *Do Trsta!* Dokaz, evo ga! V Inomostu obsodili so bivšega vrednika „irredentovskega“ lista „Indipendente“ Jurčiča na 18 mesecev hude ječe, v Trstu se je pa odmev tiste obsodbe oglašil; položili ste se namreč pred poslopjem cesarskega namestnika barona Pretisa in Marononim kijoskom dve petardi. Prva se je razpočila ob tri četrti na devet v ponedeljek teden zvečer, in ni nobene škode napravila, druge pa menda predrzni irredentovec ni imel več časa prižgati in policisti našli so jo na vrtu v grmovji skrito. Nevarni ti dve bombi ravno niste bili nikakor, kajti obsegali ste le nekaj smodnika v papir zavitega, ki je bil trdno navskriž z žico (dratom) prevezan. Vsekako se pa taka igrača vže več ne more igrača imenovati in tisti, kdor se s takimi „malenkostmi“ igra, zasluži naravnost na Tržaški žabjek v Via Tigor, kjer naj bi ga nič več venkaj ne pustili, kajti tako človeče je že anarhist in anarhist ni za nobeno človeško družbo.

Tržaška luka, kakor je velikanska in krasna, vendar ni še dodelana. Manjka ji še tega in onega, in kakor se čuje tudi novih pristanišč. Iz tega vzroka odšla je dotična komisija v Marseille na Francosko in v Genovo na Laškem, da ondašnje luke pregleda in po tistih primeren načrt za spopolnitev Tržaške luke napravi. Stroški, ki jih bo še potreba, cenijo se površno na tri milijone goldinarjev. Kedar se bo vse to zvršilo, tedaj se bo še le zaprla prosta luka v Trstu. Ko bi se pač s prosto luko tudi bombe odpravile; to bi bilo pa še tri milijone goldinarjev vredno.

Na *Dunaji* so v notranjem mestu pri volitvah v mestni zastop zmagali nemško-liberalci s svojim kandidatom dr. Prossinaggom proti dr. Wienerju, glavnemu uredniku stare „Presse“. Prossinagg je poznan, kot strasten prusjan in se je že ob marsikateri priložnosti po svojih črno-rudeče-zlatih govorih, ki so bili pa vse poprej nego zlata vredni, odlikoval ravno tako, kakoršne dr. Wiener odločno po svojem radikalno avstrijskem mišljenju odkljuje. Ta najnovejša prikazen na Dunaji ni nič kaj veselega značaja in lahko rečemo, ako bo Dunajski mestni zastop še kaj dosti liberalcev dobil, si bode zopet blamažo za blamažo na glavo nakopaval, kakor lansko leto ob priliki dvestoletnice oblege Dunaja. Več sreče imeli so konservativci se svojim kandidatom dr. Luegerjem v III. okrajih Landstrasse, kjer so ga z veliko večino volili, če tudi je očitno izjavil, da ni Čehom sovražen, pač pa da sovraži narodnostne prepire, in da bo vedno odločno proti mesoprodajalnim pijavkam, proti prekupeem pitane živine postopal.

Vnanje države.

Sedemindvajset nihilistov prijeli so 20. t. m. v *Petrogradu*. Zasega povzročila je veliko senzacijo med odlično gospodo, kajti vsi zaseženci so iz boljših krogov, ki so med saboj zaroto napravili. Tudi štirje topniški častniki so med njimi.

Na *Ruskem* so prijeli sestro Sudejkinovega morilca Degajeva. Prišla je iz Charkova, kjer Degajeva mati živi, po oprasku v Petrograd. Ob enem našla je policija 13. t. m. zjutraj po vseh Petrograjskih voglih nabite plakate nihilistov, kjer je stalo tiskano črno na belom, da bo izvrševalni odbor nihilistov vsacega, kdor bi Degajeva redarstvu ojavil, nemudoma se smrtjo kaznoval. Ob enem so se taki plakati tudi med ljudstvo trosili. Policija je sicer takoj segla po njih, toda le malo jih ji je v pest prišlo. Čudno je, da niso ni jednega trosilcev in raznaševalcev teh plakatov zasačili. Kakor smo že poprej enkrat omenila, je Petrograjska policija iskalni list za Degajevem po vseh voglih in javnih prostorih

nabiti dala, enega pa tudi pred mestno zbornico. Ker se je pa vsled tega vedno več ljudi ondi nabirali jelo, ki so policiji o Degajevu pošte donášali, ki pa vse skupaj niso bile počenega groša vredne, tako n. pr. je prvi rekel, da je Degajevov sošolec, drugi da sta še pred polu letom tu in tam skupaj igrala, tretji da ga pozna iz tega in onega kraja, je policija iskalni list raz mestne zbornice zopet odstranila. Tistega, ki bi bil pa redarstvu kaj pravega o njem povedal, pa do sedaj še ni bilo.

Gladstone je v resnici bolan. Vrat se mu je vnel ter je vsled tega angleški državnik toliko zgubil na glasu, da mu ne bo kmalo mogoče se zopet državnega posla poprijeti. Da se okrepča, podal se bo za nekaj časa na deželo, kjer ima svojo grajščino Roseberys.

Izvirni dopisi.

Od Celja, 20. marca. (*Pogreb staroste štajarskih učiteljev.*) Če tudi nekoliko pozno, Vam vendar še poročam o slovesnem pogrebu, ki je bil pretečen petek popoldne pri Novi cerkvi. K večnemu počitku spremljali smo starosto štajarskih učiteljev, g. Franca Škofleka, nadučitelja v pokoji. Dvanajst njegovih tovarišev od blizo in daleč se je sešlo, svojemu starosti poslednjo čast skazat. Iz Šent-Jurja ob južni železnici, kjer je ranjki najdalje služboval, pripeljalo se je k pogrebu 10 najodličnejših gostov. Prečastiti gospod Franc Juvančič, častni korar Lavantinske cerkve, vitez Franc-Josipovega reda, dekan in nekdanji dištriktni šolski nadzornik spregovorili so na grobu pokojnega par jedernatih besedi, ki so iz srca prišle in prav v srca segale. Naj tukaj ob kratkem posnamemo životopis v resnici zaslugopolnega pokojnika. Rodil se je ranjki g. Franc Škoflek pri Novi cerkvi dne 27. novembra l. 1800, toraj je bil ravno en dan mlajši od pokojnega nepozabljivega knezoškofa Antona Martina Slomškega. Z 20 leti nastopil je težaven učiteljski stan. Ker je bil marljiv in je imel za petje dobro grlo, pridobil si je kmalo dober sloves kot učitelj in kot organist. Samostalno službo imel je v dveh trgih: poprej v Podsredi nad 10 let, potem pa v Šent-Jurji na južni železnici okoli 30 let. Pokojni Anton Martin Slomšek postavili so ga tje za učitelja, ko so postali viši nadzornik vseh šol Lavantinske škofije, in predno so umrli odlikovali so ga tam z naslovom „nadzornega učitelja“. Ko so nove spremembe pri šoli l. 1869 nastale, se stari g. Škoflek z njimi ni mogel prav sprizniti. Par let služboval je še v novi časti kot „nadučitelj“ — potem je pa po dopoljenem 53. službenem letu prosil pokojnine, ki se mu je v popolni meri podelila. Povrnil se je sedaj nazaj v svojo rojstno faro, kjer si je bil poprej hišico in posestvo za „stare dni“ kupil. Tamkaj preživel je zadnjih 11 let v pokoji. Rad je še tamošnjega g. nadučitelja pri orgljarski službi nadomestoval, dokler je le še po stopnjicah na kor zamogel priti. Palice in očal potreboval ni nikdar v svojem življenju. Tudi klobukov ni mnogo razdril, vendar je imel do sive starosti prav goste lase. Sè svojo soprugo, katero je v Ljubljani našel, zdaj pa vdovo zapustil, živel je do svoje smrti v najlepši zastopnosti celih 58 let. Sinove dal je vse izšolati, hčer omožil je bil prav stanu primerno. Da bi ne bil za svoje otroke očetovsko skrbel, tega mu nihče ne more očitati. Njegov pogreb bil je pa posebno ginljiv še zato, ker so pred njim nesli njegovo 15letno vnukinjo, ki je par ur po njegovi smrti umrla. Položili so obe krsti, drugo drugi vstric v grob. Naj v miru počivata!

Od Vojnika, 21. marea. Nek prebivalec omenjenega trga se je včeraj pritoževal, zakaj da „Slovenec“ že dolgo nič ni poročal iz tamošnje okolice. V zadostilo bodi toraj nekoliko vrstic.

1. Dopisnik je že o svojem času naznanil, da je kmetijska družba štajarska po novem letu začela izdajati svoje glasilo tudi v slovenski prestavi. Pri zadnjem zborovanju podružnice Celjske je nek družbenik predsednika vprašal, kako je to, da udje še niso pred oči dobili slovenskega lista družbinega? Vprašaneec v tem oziru ni znal ničesar odgovoriti, pač pa je objubil, da bode kot delegat o stvari pozvedoval ob priliki občnega zbora v Gradei. Kratko poročilo o tem zborovanju, ki se je vršilo ravno pred mesec dnevi, je pisatelj teh vrstic bral v nekem graškem dnevniku, a ta časnik dotične interpelacije ni izkazal. Zatoraj mora gotovo večina članov kmetijske družbe, ki se za slovensko izdanje zanimajo, potrpeti, dokler jim ne pride v roke tiskano poročilo stenografično. Do tistega časa pa se lahko prigodi, da se izdajanje slovenskega lista ustavi s

izgovorom: saj družbeniki zanj ne marajo. Na tak izid lahko sklepamo s tem večo pravico, če znamo, da sta letos v odbor bila voljena dva izmed najhujših nasprotnikov slovenskega gibanja na spodnjem Štajaru, in ako vemo, da je občni zbor sklenil, naj bi si podružnice ob času volitev prizadevale, da bodo v zastopnike ljudstva voljeni možje duha lažiliberalnega. S tem sklepom je kmetijska družba javno zajezdila političnega šarca.

2. Pisatelja teh vrstic so včeraj v opravilo prinesle noge v Rožno dolino. Tam je v obliži cerkve zagledal čedno število ljudi, potem pripreženih konj, da jih vsa dolina menda ne zmora doma toliko. Kaj li to pomeni? Na vprašanje je nek mož rekel, da je iz Leveca ob Savinji. Kmalu je vganjka bila rešena. Dobrotljivi Poljanci okoli Žavca so namreč v ime miloščine pripeljali péska sv. Martinu, kteremu bodo farniki začeli po Veliki noči krpiti zvonik, ki ga je enkrat oškodovala strela. Vrli kmetje so iz lastnega nagiba naložili 25 vozov samo včeraj ter so še obljubili, da so pripravljene tudi v prihodnje sosednjim Šmarčanom pod roko segati, ako bo treba. Mar ni to lepo?

3. Pred nekterimi tedni se je nekemu sedlarju blizo Nove-cerkve družina pomnožila za eno osebito. Preteklo je več dni, a sosedom se je začela čudna dozdevati prikazen, da mladorojenčeta oče ne pošlje h krščenju; ljudje so mislili, da ubožec ne upa nikogar naprositi za botra, zatoraj se je neka gospa iz Vojnika blagovoljno ponudila za dotično službo. In oče? On je ugovarjal rekši: „Jaz nič ne verujem“. Uboga in milovanja vredna sirotica! Menda je kje dobil kakšen košček socijalističnega papirja, pa že misli, da je to pravo sv. pismo, v kterem se ljubi Bog iz službe odstavlja. Ne „nič“, ampak preveč veruješ, ker se te brez vsakega premislika in osebnega prepričanja poprimejo zapeljivi nauki v verskih zadevah nevednih pa prevzetnih lahkomišljenjcev, kakoršnih danes skoro nikjer ne manjka.

Iz Štajarskega, 23. marca. (*Nemški „Schulverein“.*) Izvzemši Koroško deželo se menda nemškemu „Schulvereinu“ nikjer v Avstriji tako dobro ne godi, kakor pri nas na Štajarskem. Tukaj ima on v prav visokih krogih mogočne privržence in zavetnike, v privandranih Nemcih na slov. Štajarskem marljive pristaše in trabante ob nemški meji in v ponemčenih mestih in trgih prav pripravno polje svojemu delovanju.

Pod krinko dobrodelnega društva slobodno brez nadzorovanja politične gosposke svojo politično nalogo izvršuje, slovenske učitelje na skrivnem za svoje namene z denarjem podmituje, šolske oblasti s svojim mešanjem v njihov delokrog moti in zlasti med učitelji in duhovščino nemir dela, kar se kmalu povsod očitno pokaže, kder je kakšna „ortsgrupa“ nastala.

Štajarski Slovenci so takoj sprevideli nevarnost tega društva, ter so v svojih listih, društvih in celó v deželnem v zboru na delovanje „Schulvereina“ pozornost dotičnih oblasti obračali, pa do zdaj skoro brez vspeha. Zdi se nam celó, kakor da bi nekterim ljudem bilo neljubo, če se Slovenci njim škodljivemu delovanju „Schulvereina“ v bran stavijo.

Če naši listi kakšno ojtrestjšo besedo v teh zadevah priobčijo, jih takoj zasežejo. Tako je bila zadnjič „Südt. Post“, ki je čisto objektivno popisala početje „Schulvereina“ v Slov. Bistrici, kar je tudi „Slovenski Narod“ veliko ojtrestjše storil, od okrajnega glavarja konfiscirana, česar pa okrožna sodnija v Celji vendar ni mogla potrditi. Včeraj pa je državno pravdnistvo v Celji telegrafično zaukazalo konfiscirati brošurico „Slovenskega društva“ o nemškem „Schulvereinu“, ki je bila nekak ponatis brez ovire v „Slovenskem Gospodarji“ priobčenih stavkov o „Schulvereinu“, kateri sestavki pa so spet bili le zapopadek govora, ki je bil v javnem zboru „Slovenskega društva“ v pričo vladnega zastopnika govorjen.

In naši neodvisni narodnjaki, ki si upajo očitno proti „Schulvereinu“ nastopiti, opisujejo se po nemških listih kot grozni šuntarji, drugi pa tako ne smejo nič reči; kajti, ko bi kateri naših profesorjev ali uradnikov zoper „Schulverein“ se drznili kaj delati, kakor postavim z največjo energijo delajo e. k. profesor Nagele in nekteri drugi uradniki, bil bi menda že vsak petdeset milj daleč od slovenske zemlje prestavljen. Nagelu pa se še drugega ni zgodilo, kakor da je moral predsedništvo pri drnštvu odložiti, kar pa je zanj le dobrota, ker zdaj toliko lagje pod odgovornostjo drugega predsednika svojo nalogo nadaljuje.

Da je Štajarska res za zdaj obljubljen dežela „Schulvereinovcev“, vidimo tudi iz tega, ker so letošnji občni zbor napovedali v Gradi o prihodnjih binkoštnih praznikih, ter že zdaj v bombastičnih oklicih kličejo svoje somišljake in sotrudnike k obilnem vdeleževanju.

Bog vé, ali bodo do tačas spoznali potrebo, k temu zborovanju poslati vladnega zastopnika ali ne. Mi bi to svetovali, ker smo prepričani, da bo „Schulvereinsko“ delovanje vedno drzніше, vodno nevarniše ne le Slovincem, ampak tudi javnemu miru, zlasti pa sporazumljenju in miru med štajarskimi Nemci in Slovenci. Zatoraj kličemo: Videant consules.

Z Dunaja, 23. marca. (Eisertovi morilci in roparji) so zasledeni. Te dni se je namreč neka bankirska hiša v Budapešti prepričala, da je ona kupila nekatere papirje, ki so bili Eisertu vkradeni, in ki jih je neki človek prinesel prodajat. Nek drug človek pa je tam pustil nekoliko delnic Lizinske pivarne, češ, da naj mu preskrbé novih kuponov. Te dni so služabniki omenjene hiše v roke dobili podobo anarhista Kammererja, ki so ga na Dunaji zaprli, ter so spoznali, da je Kammerer tisti človek, ki je bil omenjene delnice prinesel na prodaj. Po tem takem je bil ali Kammerer sam napadel Eiserta, ali je pa vsaj v zvezi z dotičnimi hudodelniki. Policija zdaj skrbno preiskuje, da bi zasledila še drugega človeka, ki je v Budapešti pod imenom „Blau“ prodal nekaj Eisertovih vkradenih papirjev.

Domače novice.

(„Ne bod' mo šalobarde, Kranjci moji!“) Vsi slovenski listi brez razločka vsebine in značaja šibali so že več ali manj navsilo nemških napisov nad obrtnimi, trgovinskimi in drugimi podjetnimi zavodi po naših mestih in trgih. Že smo se zibali v sladki nadi, da se jih bo vendar leto za letom redoma pogubilo po potu, ki je vsemu časnemu odločena, ter se potem nadomestijo z domačimi, slovenskimi. Ali glej, česar bi se ne bil nikdo nadjal, zadelo nas je, kakor strela iz jasnega! Slišali smo, da prevzame ob sv. Jurji „Putigamska pivarna“ Ljubljansko čitalnično restavracijo v zakup s pogojem, da se ji vtisne na čelu, na urodu — nemška firma! Čitalnični odbor sklical se je zarad tega v sejo, v kateri se je kočljiva (?) stvar pretresavala. Vsak Slovencec, hribovec ali gospod, rekel bi brez pomisleka, da je v tem položaji vsako posvetovanje gledé čitalnične firme ali napisa nad restavracijnimi vrati popolnoma odveč, kajti če se tukaj ne bo v domačem jeziku bralo, kaj je v hiši, kje naj bi se pa potem? Mar li v kazini! In vendar se je v čitalničnem odboru dobilo troje odbornikov, ki so glasovali, da naj se vstreže samopašni želji „Putigamske pivarne“, ter napravi nad glavnem urodom v restavracijo nemški napis, da bodo naši narodnjaki znali, kje se v Ljubljani toči Putigamsko pivo. Gospodov odbornikov zbralo se jih je sedem. Trije od teh glasovali so za nemški napis. Eden gospodov se je sicer izjavil, da odstranivši se ni glasoval ter se je ob enem čitalničnemu odborništvu odpovedal. Nam se pa zdi, da tukaj ni bilo nobenega vzroka glasovanji se odtegniti, temuč kakor skala trdno na svojem stališču ostati in svojo slovansko dolžnost storiti!! Kajti o taki priliki se odstraniti, je ono in isto, kakor svojo dolžnost zanemariti po znanem: „qui tacet, consentire videtur“. To ni le v tem slučaju, ko se dan na dan za popovzdigo narodnega zunanega značaja borimo, vsega obžalovanja vredno, temveč zasluži najostrejšo grajo iz narodnega stališča! Gospoda, obrtniki in trgovci se nam bodo v obraz smejali, ako zahtevamo od njih, da naj postavijo slovenske napise nad svoje prodajalnice in rokodelnice, sami se bomo pa na prvem zavodu narodnega sobranja z nemščino ponašali! Ali smo res že tako pri kraji? Jako se moti čitalnični odbor, ako misli, da mu bo nemški napis prazne gostilničarjeve prostore polnil. Kaj še! Za tem grmom je ves drugačen zajec. — O tej stvari v kratkem še kaj spregovorimo.

(Prekrasen prapor savinjskega „Sokola“) razporežen je na ogled pri g. Lozarji na Velikem trgu. Kar današnji čas na umetnosti premore, bodi si v vezenji, v svili, zlatu ali kovinarstvu, je tukaj na jako okusen in eleganten način druženo, da vsako oko nehoté očara in naše pripne. Zastava sama na

sebi obsega na dolgost 177 cm. in na širokost 165 cm. in se v tri krasna polja deli, v belega, modrega in rudečega. Obrobljena je na okoli s zlatim vezanjem, od kterega na tri strani zlate franže visijo. Na polji samem vidi se na eni strani jugoslovanski grb — polumesec in zvezda, nad kterima cesarska krona čuvajoč razprostira svoje trakove. Grb s krono vred obdan je od zlatovezane lavorike. Druga stran ima Sokolovo emblemo obdan z lipovimi mladikami s prjem in cvetjem; nad temi se bere Sokolski pozdrav: „Na zdravje!“ Na jako elegantnem in nad vse okusno izdelanem drogu stoji sokol-ptica iz trde kovine mojsterski izdelana od domačega umetnika Ljubljanačana g. Kozaka na Dunaji in je to njegovo prvo plastično delo za javnost. Iz celega srca čestitamo mlademu umetelniku k sijajni bodočnosti, ktere si sme svest biti, kajti ta sokol kaže nam po vsem mojstra v svojej stroki. Vsako še tako fino in nežno perešče se pozna in skoraj bi človek lahko kosmiče štel po njem. Sokol stoji na zlatem jabolku v bojevalnem stališču. Načrt izdelal je mestni inženir g. Duffé naročilo in podrobnosti opravil je pa gosp. Legat, oba Ljubljanska Sokola. Zastava se je naredila v Beču pri firmi (tvrčki) gg. Krickl in Schweiger in stane okoli 500 gold. Naj nikdo ne zamudi prekrasnega dela ogledati si, žal mu ne bo, niti za čas, ki ga bo zamudil, niti za korake, ki jih bo napravil. Ti pa, vrli Sokol savinjski, ki si toliko žrtvoval za krasno narodno zastavo, nosi jo s ponosom in častjo pred saboj; budi z njo naše brate po južnem Štajarju, opominjaj jih k vstrajnosti in slogi, spodbujaj mlačne, okrepečaj trudne in pogumo brani pod narodnim praporom svete naše pravice na dolenje-štajarski zemlji. Na zdravje!

(Zastava savinjskega „Sokola“) blagoslovljala se bo o binkoštnih praznikih v Mozirji, kamor tudi Ljubljanski „Sokol“ poleti. Prav želeli bi bilo, ker se boče tudi hrvaški „Sokol“ in drugi odlični Jugoslovani slovesnosti vdeležili, da se tudi nas Slovencev mnogo na pot pripravi v prijazno Mozirje.

(Enajstletno tatico) prijeli so konec onega tedna na kolodvoru, ker se jim je sumljiva zdela. Prišla je namreč tje ob času, ko od nobene strani ni bilo vlaka za ljudi pričakovati. Nadzorovalni uradnik pridržal jo je toraj tako dolgo pri sebi, dokler ni bilo redarja, po kterega so odmah poslali. Železnični zdravnik, g. Tomić, je bil tudi navzoč. Pri policijski preiskavi dekleta so našli pri nji blizo 70 gold. denarja in pa spridenost, kakoršne bi človek pri tej starosti nikdar ne pričakoval. Poprašana od kod in od kedaj, rekla je, da se je že v njenem devetem letu lastni oče nad njo pregrešil in da je potem padala od stopinje do stopinje, ter se potepala po Trstu. Denar, ki ga ima pri sebi, je vkrala v Trstu in pobegnila z njim v Ljubljano. Tukaj ji ni dopadlo in hotla se peljati dalje, ko bi je ne bili prijeli. Sveta dolžnost bila bi zvedeti za malopridnega očeta in dušnega morileca svojega lastnega otroka. Ako smo prav slišali, je dekle menda nekje okoli Kamnika doma.

(Uradni list) naznanja, da se c. kr. notarju v Postojni g. Pavlu Beseljaku za šest mesecev vstavila služba.

Razne reči.

— Razpisana je služba učitelja v Hotiču v Litijskem okraju. Nese 400 goldinarjev v prostem stanovanji. Prošnje za njo vlagajo se do 10. aprila 1884 na okrajni šolski svet v Litiiji.

— Srbsko stavbeno ministerstvo razpisuje več inženirskih in arhitektnih služeb z letno plačo po 2000 do 3500 frankov. Prosilci, ki znajo kak slovanski jezik, imajo prednost.

— Zlata roža blagoslovila se je na četrto postno nedeljo, to je, na 23. t. m. v Rimu. Blagoslovili so je sv. oče sami v navzočnosti kardinalov in prelatov. Poslali jo bodo za pirhe kakemu katoliškemu vladarju, kteremu, še ni znano.

Telegrami.

Dunaj, 23. marca. Cesarjev dar. V cerkvi sv. Štefana postavil se bo spominek na slavno zmago Turkov pri oblegi Dunaja. Cesar je za ta spominek odločil iz lastnega premoženja vsako leto skozi skozi šest let po 1000 goldinarjev.

Dunaj, 23. marca. Skupno ministerstvo izdalo bo penzijski pravilnik za vse tiste uradnike, ki v Bosni službujejo, v skrajnem času.

Tuji.

21. marca.

Pri **Malič**: Franc Albertini, oskrbnik, z Dunaja. — Horak, Trebitsch, Orator, Krick, Stern, Doleschal, Preberin in Weinberger, kupci, z Dunaja. — Dr. vitez Guthmannsthal, grajščak, iz Trsta. — Urbančič, grajščak, iz Predvora. — Josip Möller, kupč. potovalec, iz Gublouza.

Pri **Stonu**: Fr. de Jongh in J. Breard, kupč. potovalec, iz Pariza. Wandel, tovarnar, Reutlingen. — Bolter, Mertens in Rosenbaum, kupci, z Dunaja.

Zahvala.

Ko se je med učiteljstvom pri lokalni konferenci izrazila želja, da bi se tukajšnja šolska mladež vadila tudi štedljivosti, podaril je katehet č. g. Valentin Eržen pet goldinarjev v nakup poštno-hranilnih kart, da se razdelé pridnejšim učencem.

Za toliko blagosrčno darilo se v imenu šole in učencev čast. gosp. katehetu presrečno zahvaljuje **Vodstvo štiriraz. deške ljudske šole v Škofji Loki**, 18. marca 1884.

Fr. Papa,
vodja šoli.

J. pl. Trnkóczy,

lekar „pri zlatem samorogu“,

priporoča in razpošilja s poštnim povzjetjem

Marijaceljske kapljice

za želodec,

MARIA-ZELLER
TROPFEN
NUR ECHT BEI
APOTHEKER TRNKOCZY
LAIBACH 1 STÜCK 20.

kterim se ima na tisoče ljudi zahvaliti za zdravje, imajo izvrsten vspeh pri vseh boleznih v želodecu in so neprekosljivo sredstvo zoper: mankanje slasti pri jedi, slab želodec, urák, vetrove, koliko, zlatenico, bljuvanje, glavoból, krč v želodecu, bitje srca, zabasanje, gliste, bolezní na vranici, na jetrih in zoper zlato žilo. 1 steklenica velja 20 kr., 1 tucat 2 gl., 5 tucatov samo 8 glod.

Svarilo! Opozorjamo, da se tiste istinite Marijaceljske kapljice dobivajo samo v lekarni pri „Samorogu“ zraven rotovža na Mestnem trgu v Ljubljani pri J. pl. Trnkóczy-Ju. Razpošiljava se le jeden tucat.

Cvet zoper trganje,

po dr. Maliču,

je odlično najboljšo zdravilo zoper protin ter revmatizem, trganje po udih, bolečine v križi ter živcih, otekline, otrpnele ude in kite itd., malo časa če se rabi, pa mine popolnem trganje, kar dokazuje obilno zahval. Zahteva naj se samo „cvetu zoper trganje po dr. Maliču“ z zraven stoječim znamenjem; 1 stekl. 50 kr.

Zahvala.

Gospodu J. pl. Trnkóczyju, lekarju v Ljubljani.

Moja mati so na protinski bolezní na nogi silno trpeli in razna domača zdravila brezvspešno rabili. Ko je pa bolezen čedalje hušja prihajala in vže več dni niso mogli stopiti na nogo, spomnim se na Vaš dr. Maličev protinski cvet za 50 kr. ter si ga nemudoma naročim. In res, imel je čudovit vspeh, da so se po kratki rabi tega zdravila oprostili mučnih bolečin. S popolnim prepričanjem priznavam toraj dr. Maličev protinski cvet kot izvrstno zdravilo in ga vsakemu bolniku v jednaki bolezní priporočam. Vaši blagorodnosti pa izrekam najprisrečnišo zahvalo, vzvem spoštovanjem udani

Franc Jug,

(1) posestnik v Šmarji p. Celji.

Planinski želiščni sirop kranjski,

izboren zoper kašelj, hripavost, vratoból, prsne in pljučne bolečine; 1 stekl. 56 kr. Koristnejši nego vsi v trgovini se nahajajoči sokí in siropi.

Pomuhljevo (Dorsch)

jetrno olje,

najboljše vrste, izborno zoper bramore, pljučnico, kožne izpuške in bezgavne otekline. 1 stekl. 60 kr.

Salicilna ustna voda,

aromatična, vpliva oživljavače, zapreči pokončanje zob in odpravi slab duh iz ust. 1 steklenica 50 kr.

Kricistilne kroglice,

c. k. priv.,

ne smeje bi se v nijednem gospodinjstvu pogrešati in so se vže tisočkrat sijajno osvedočile pri zabasanji človeškega telesa, glavobólu, otrpjenih udih, skaženem želodecu, jetrnih in obistnih boleznih, v škatljah à 21 kr.; jeden zavoj s 6 škatljami 1 gl. 5 kr. Razpošiljava se le jeden zavoj.

Izvrstna homeopatična zdravila se pri nas zmirom frišne dobivajo.

Naročila iz dežele izvrše se takoj

v lekarni pri „samorogu“

Jul. pl. Trnkóczy-ja

na mestnem trgu v Ljubljani.